

Jacek Wijaczka, Zenon Guldon

Rewizja gruntów w komornictwach braniewskim, pieniężneńskim i fromborskim z 1717 roku

Komunikaty Mazursko-Warmińskie nr 3, 469-483

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](#), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ž R Ó D Ł A

Zenon Guldron, Jacek Wijaczka

Rewizja gruntów w komornictwach braniewskim, pieniężneńskim i fromborskim z 1717 roku

Publikacja niniejsza stanowi ostatnią już część rewizji gruntów na Warmii z 1717 r. Wcześniej opublikowane zostały rewizje komornictwa kapitulnego olsztyńskiego¹, komornictw biskupich lidzbarskiego, reszelskiego i dobromiejskiego² oraz orneckiego, jeziorańskiego i barczewskiego³, a także taryfa łanów Warmii z 1718 r.⁴ Przedmiotem niniejszego wydawnictwa są rewizje komornictwa biskupiego braniewskiego oraz komornictw kapitulnych pieniężneńskiego i fromborskiego z 1717 r.

Poważne straty demograficzne na Warmii spowodowały szalejąca w latach 1709—1711 dżuma. W samym Braniewie zarejestrowano około 1050 zgonów, a we wsiach parafii braniewskiej — około 8000 zmarłych. Czarna śmierć zdzieliła również mieszkańców Fromborka i Pieniężna⁵.

Podstawę wydania stanowi rękopis zachowany w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie w Archiwum Biskupstwa Warmińskiego i Kapituły Warmińskiej pod sygnaturą 67 na stronach 101—110 i 149—178. Zasady wydania omówione zostały w przedmowach do wcześniej wydanych rewizji gruntów.

Tekst źródłowy

[1. *Rewizja gruntów w komornictwie braniewskim*] Cameratus episcopalis Brunsbergensis

Continuatio revisionis glebae peracto cameratu capitulari Meelsaciensi in cameratu episcopali Brunsbergensi, initium sumendo a die 5 Novembris anno 1717 in villa, quae fuit prima, horis pomeridianis.

Knobloch¹ mansos habet naturales 7 et medium, semente aestivali ultra tres

1 Rewizja gruntów w komornictwie olsztyńskim z 1717 roku, wyd. Z. Guldron i J. Wijaczka, Komunikaty Mazursko-Warmińskie (dalej: KMW), 1994, nr 1, ss. 53—68.

2 Rewizja gruntów w komornictwach lidzbarskim, reszelskim i dobromiejskim z 1717 roku, wyd. Z. Guldron i J. Wijaczka, KMW, 1999, nr 1, ss. 99—115.

3 Rewizja gruntów w komornictwach orneckim, jeziorańskim i barczewskim, wyd. Z. Guldron i J. Wijaczka, KMW, 1999, nr 2, ss. 229—243.

4 Taryfa łanów Warmii z 1718 roku, wyd. J. Wijaczka, KMW, 1994, nr 4, ss. 415—429.

5 S. Flis, Dżuma na Mazurach i Warmii w latach 1708—1711, KMW, 1960, nr 4, ss. 511—512.

1 Czosonowo.

partes conseminalibiles, ligna ad focum pauca, prata pascua modica, Brunsberga $1 \frac{1}{2}$ milliaribus, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Kleinmaulen² mansos habet libertinales naturales 6, semente aestivali ad tres partes conseminalibiles, ligna ad focum et quaedam ad aedificia, prata modica, pascua in silva, distantia est eadem cum villa priore, ideo relata villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Blishöffnen³ mansos habet libertinales 12, semente aestivali ad tres partes circiter conseminalibiles, ligna ad focum, prata modica, pascua tamen ad necessitatem, declivia et valles profundas, Brunsberga $1 \frac{1}{2}$ milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Großmaulen⁴ mansos habet libertinales 9, semente aestivali fere in toto conseminalibiles, ligna ad focum paucissima, prata quoque et pascua modica, distantia est eadem cum priore, relata igitur villa haec, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Eadem villa mansos habet ad huc 3 post limites **Schalmayen**⁵, quorum pars maxima in frutetis et vallibus profundis consistit, ita ut tantum particula agri fere ad mansum unum se extendens supersit, relati deinde ad classem sextam, glebae vilissimae.

Launau⁶ mansos habet libertinales 8, semente aestivali ad tres partes conseminalibiles, ligna ad focum paucissima, prata, pascua modica, Brunsberga 1 milliarii distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Schwillingarben⁷ mansos habet naturales 12, semente aestivali fere de toto conseminalibiles, ligna ad focum, prata paucissima, pascua in silva, distantia est eadem, ideo relata villa haec, utpote glebae vilioris, ad classem quintam.

Klopchen⁸ mansos habet naturales 8, semente aestivali fere de toto conseminalibiles, ligna, prata paucissima, pascua quoque modica, distantia est fere eadem, ideo relata villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Schalmay⁹ mansos habet naturales 17, exceptis 2 parochialibus, conseminalio aestivalis fere in toto fieri potest, lignis caret, prata autem habet ad suum usum, Brunsberga 1 milliarii distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Grunenberg¹⁰ mansos habet naturales 20, semente aestivali ad tres partes conseminalibiles, ligna ad focum, prata quoque ad usum suum, Brunsberga 1 milliarii distat, ideo villa haec relata ad classem quintam, utpote glebae vilioris.

Böhmenhöffen¹¹ vasalagium mansos habet naturales 18, semente aestivali fere in toto conseminalibiles, lignis caret, prata habet ad usum suum, triticum in campo uno seminatur in quantitate parva, Brunsberga $\frac{1}{2}$ milliarii distat, relatum deinde, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Berckmanshöffen¹² mansos habet libertinales 6, semente aestivali fere in toto conseminalibiles, ligna ad focum et nonnulla ad aedificia, prata modica, pascua in silvis dominii, Brunsberga 1 milliarii distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

2 Mulki.

5 Szalmia.

9 Szalmia.

3 Bliżewo.

6 Łojewo.

10 Gronkowo.

4 Muty.

7 Brzeszczyny.

11 Bemowizna.

8 Chtopki.

12 Brzeziniak.

Schilienen¹³ mansos habet naturales 40, semente aestivali ad tres partes fere conseminalibes, ligna ad focum habet extra hos mansos in silva censuali, prata ad usum suum, fruteta plurima, Brunsberga 1 milliarii distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Regitten¹⁴ vasallagium mansos habet naturales 40 et 8, semente aestivali fere de toto conseminalibes, ligna ad focum, prata sufficientia, triticum in quantitate parva seminatur, Brunsberga $\frac{1}{4}$ milliarii distat, relatum igitur, utpote glebae mediocris, ad classem secundam.

Stangendorff¹⁵ villa veteris civitatis Brunsbergensis, mansos habet naturales 30 et 2, semente aestivali ultra medietatem conseminalibes, ligna ad focum, prata ad suum usum, fruteta aliqua, Brunsberga $\frac{1}{2}$ milliarii distat, relata igitur ad classem quintam, utpote glebae vilioris.

Willenberg¹⁶ villa veteris civitatis Brunsbergensis, mansos habet naturales 40 et 3, semente aestivali fere ad tres parte conseminalibes, ligna ad focum, prata ad suum usum, Brunsberga $\frac{3}{4}$ milliarii distat, ideo relata ad classem quartam, glebae vilis.

Sankau¹⁷ vasallagium reverendorum patrum Societatis Iesu, mansos habet naturales 8, semente aestivali in toto conseminalibes, ligna ad focum pauca, prata sufficientia, Brunsberga $\frac{3}{4}$ milliarii distat, relatum igitur, utpote glebae mediocris, ad classem secundam.

Rosen Orth¹⁸ vasallagium mansos habet naturales 6, semente aestivali in toto conseminalibes, ligna ad focum et quaedam ad aedificia, prata sufficientia, Brunsberga 1 milliarii distat, relatum igitur, utpote glebae mediocris, ad classem secundam.

Passeria¹⁹ villa, quam piscatores inhabitant, habet iugera 40 et 5, quae fere in pratis tantum continentur.

Klenau²⁰ mansos habet naturales 12, semente aestivali ad tres partes conseminalibes, lignis caret, prata habet sufficientia, Brunsberga $\frac{1}{2}$ milliarii distat, ideo villa haec relata ad classem quartam, utpote glebae vilis.

Auhoff²¹ vasallagium veteris civitatis Brunsbergensis, mansos habet naturales 8, semente aestivali in toto conseminalibes, lignis caret, prata habet sufficientia, Brunsberga $\frac{1}{4}$ milliarii distat, relatum igitur ad classem secundam, utpote glebae mediocris.

Huntenberg²² mansos habet naturales 20, villa veteris civitatis Brunsbergensis, conseminalatio aestivalis ultra tres partes fieri potest, lignis caret, prata habet ad suum usum, Brunsberga $\frac{1}{4}$ milliarii distat, relata igitur, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Rodelshöffen et Katzenhöffen²³ vasallagium mansos habet naturales 13 et medium, conseminalatio aestivalis fere in toto fieri potest, lignis caret, prata habet sufficientia, relatum igitur, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Felaw²⁴ mansos habet libertinales 12, semente aestivali ad tres circiter partes

13 Szyleny.

17 Sądkowo.

21 Ułowo.

14 Rogity.

18 Różaniec.

22 Podgórze.

15 Stępień.

19 Pasaria.

23 Rudłowo i Kotowo.

16 Garbina.

20 Klejnowo.

24 Wielewo.

conseminabiles, ligna ad focum, prata vix ad usum, fruteta aliqua, Brunsberga 1 milliarii distat, ideo villa haec relata, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Petelkau²⁵ mansos habet naturales 41 et medium, exceptis 3 parochialibus, et quarto pro Schalmayen commutato, conseminatio aestivalis ad tres circiter partes fieri potest, ligna habet ad focum, prata ad suum usum, fruteta et declivia aliqua, Brunsberga 2 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Tromp Maius²⁶ mansos habet naturales 25 et tres quartas, semente aestivali ad tres partes conseminabiles, ligna ad focum, prata habet in silvis dominii solita recognitione, Brunsberga 2 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Tromp Minus²⁷ mansos habet libertinales 12, semente aestivali fere in toto conseminabiles, ligna vix ad focum, prata modica, declivia et valles profundas, distantia est fere eadem, relata igitur villa haec, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Eadem villa habet silvam mansorum 14, horum sunt noviter eruncati circiter mansi 5, semente aestivali fere in toto conseminabiles, prata quoque ad usum habet, classis interim quartae utpote glebae vilis.

Tidmansdorff²⁸ mansos habet naturales 50 et 2, exceptis 4 parochialibus, semente aestivali ad tres fere partes conseminabiles, ligna ad focum, prata etiam ad usum suum, Brunsberga 2 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Parlack²⁹ vasallagium mansos habet naturales 23 et iugera $1\frac{1}{2}$, conseminatio aestivalis ad tres partes fieri potest, ligna habet ad focum, prata modica, pascua ad necessitatem, Brunsberga 2 milliaribus distat, relatum igitur utpote glebae vilioris, ad classem quintam.

Kurau³⁰ vasallagium reverendissimi capituli Varmiensis mansos habet naturales 40, semente aestivali ultra tres partes conseminabiles, ligna ad focum et aedificia, prata ad suum usum, Brunsberga 2 milliaribus distat, relatum igitur ob paucitatem agri hucusque, nondum eruncati ad classem quintam, glebae utpote vilioris.

Rautenberg Maius³¹ mansos habet naturales 50 et 6, exceptis 4 parochialibus, semente aestivali ad tres circiter partes conseminabiles, ligna pauca ad focum, prata quoque vix ad suum usum, Brunsberga $1\frac{1}{2}$ milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Rautenberg Minus³² mansos habet naturales 30, villa est reverendorum patrum Societatis Iesu, conseminatio aestivalis ad tres partes fieri potest, ligna habet ad focum, prata vix ad usum suum, distantia est fere eadem, ideo relata utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Sadlucken³³ mansos habet 11, ex eruncatione in silvis dominii noviter facta quorum medietatem per gratiam celsissimi posidet reverendissimus dominus Kunig³⁴, custos, canonicus Varmiensis, alteram medietatem dominus advocatus

25 Pierzchały.

28 Chruściel.

32 Wierzno Małe.

26 Trąby.

29 Pierlawki.

33 Sadławki.

27 Trąbki.

30 Kurowo Braniewskie.

34 Jan Jerzy Kunigk, kanonik,

31 Wierzno Wielkie.

kustosz kapituły warmińskiej.

Fraumburgensis, conseminatio aestivalis fere in toto fieri potest, ligna habet ad focum et quaedam ad aedificia, prata fere ad usum, Brunsberga 2 milliaribus distat, ob paucitatem agri relata villa haec, utpote glebae vilioris, ad classem quintam.

Sonnenberg³⁵ vasallagium mansos habet naturales 11, semente aestivali ultra tres partes conseminabiles, ligna ad focum, prata ad usum suum, Brunsberga 1 milliarii distat, relatum igitur utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Huius itaque cameratus episcopalis Brunsbergensis ocularem revisionem, fidelitate, diligentia et forma pari, ut hucusque in prioribus cameratibus peractam, conscriptam et descriptam referimus et consignamus. In villa praefata cameratus huius Rautenberg die 10 Novembris horis antemeridianis anno 1717.

Matthias Krakau
J. von Schimmelpfenig mp.

Sigismundus ab Hatten mp.
J. Drzymała mp.

[2. *Rewizja gruntów w komornictwie pieniążnickim*] Cameratus capitularis Meelsaccensis

Continuatio revisionis glebae, peracto cameratu episcopali Vormdittensi, in cameratu capitulari Meelsaccensi, ubi post recessum nobilis Joachimi Knobelsdorff, uti substituti domini revisoris denuo accessit generosus Sigismundus ab Hatten, superius denominatus dominus revisor ex capitulari, initium sumendo a die 16 Octobris anno 1717 in villa, quae fuit prima.

Frauendorf³⁶ mansos habet naturales 50 et 1, exceptis 4 parochialibus, semente aestivali ad medietatem tantum conseminabiles, ligna ad focum, prata fere ad usum, pascua quoque habet sufficientia, fruteta et paludes aliquas, Brunsberga 6 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilioris ad classem quintam.

Drewantz³⁷ mansos habet naturales 30 et 6, semente aestivali ad tres partes conseminabiles, ligna ad focum et quaedam ad aedificia, prata ad suum usum, distantia est fere eadem cum priore, ideo relata villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Workaim³⁸ mansos habet naturales 50, agros montosos, paludinosos et saxosos, semente aestivali nec ad medietatem conseminabiles, ligna ad focum tantum habet, prata vero pauca, pascua tamen in silvis, fruteta plurima, Brunsberga 6 $\frac{1}{2}$ milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilissimae, ad classem sextam.

Stabunken³⁹ mansos habet naturales 20 et 9, semente aestivali ad medietatem tantum conseminabiles, ligna ad focum et quaedam ad aedificia, prata ad suum usum, Brunsberga 6 $\frac{1}{2}$ milliaribus distat, relata itaque villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Stabunken Mola⁴⁰ mansos habet naturales 4, semente aestivali fere ad

35 Bogdany.

36 Babiak.

37 Drwęca.

38 Workiejmy.

39 Stabunity.

40 Stabunity.

mediatatem conseminabiles, ligna ad focum pauca, prata, pascua quoque modica habet, distantia est eadem cum priore, ideo relata utpote glebae vilioris, ad classem quintam.

Plauten⁴¹ mansos habet naturales 20 et 6, exceptis 4 parochialibus, semente aestivali ultra mediatatem conseminabiles, ligna ad focum habet extra hos mansos in silva censuali, prata vero ad usum suum, fruteta aliqua, Brunsberga 5 1/2 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Seefeld⁴² mansos habet naturales 30, semente aestivali ad mediatatem tantum conseminabiles, ligna ad focum, prata vix ad usum, fruteta etiam plurima et ex parte agros montosos, distantia est eadem cum priore, ideo relata villa haec, utpote glebae vilioris, ad classem quintam.

Woppen⁴³ mansos habet naturales 30 et 2, semente aestivali ad mediatatem conseminabiles, ligna ad focum et quaedam ad aedificia, prata vero ad usum suum habet, fruteta quaedam, ex parte etiam agros montosos, Brunsberga 6 milliaribus distat, ideo villa haec relata ad classem quartam, utpote glebae vilis.

Paulen⁴⁴ mansos habet naturales 30 et 4, semente aestivali ad mediatatem circiter tantum conseminabiles, ligna ad focum, prata fere ad usum suum, fruteta quaedam, Brunsberga 6 milliaribus distat, ideo relata villa haec, utpote glebae vilioris, ad classem quintam.

Clausiten Maius⁴⁵ mansos habet naturales 50, semente aestivali in tertia tantum parte conseminabiles, ligna ad focum, prata modica, pascua in silva, fruteta et paludes multas, ex parte etiam habet agros montosos, distantia est eadem cum priore, relata igitur villa haec, utpote glebae vilisimae, ad classem sextam.

Libenthal⁴⁶ mansos habet naturales 40, ex parte agros montosos, semente aestivali ad mediatatem tantum conseminabiles, ligna ad focum et quaedam ad aedificia, prata ad suum usum, fruteta aliqua, Brunsberga 5 1/2 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilioris, ad classem quintam.

Glanden⁴⁷ mansos habet naturales 14, semente aestivali fere de toto conseminabiles, ligna ad focum pauca, prata vero ad suum usum, paludes in uno campo habet prolixas, Brunsberga 5 1/2 milliaribus distat, relata igitur villa haec ad classem tertiam, utpote glebae intermixtae.

Schönsee⁴⁸ mansos habet naturales 20 et 6, semente aestivali ultra tres partes conseminabiles, ligna ad focum et nonnulla ad aedificia, prata ad suum usum, Brunsberga 5 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Steinbotten⁴⁹ mansos habet naturales 15 et medium, conseminatio aestivalis fere de toto fieri potest, ligna ad focum habet pauca, prata vero ad suum usum, distantia est eadem cum priore villa, relata igitur, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Lotterfeld⁵⁰ mansos habet naturales 40 et 5, semente aestivali ad mediatatem

41 Pluty.

44 Pawły.

47 Gładys.

42 Jeziorko.

45 Kłusity Wielkie.

48 Kowale.

43 Wopy.

46 Lubianka.

49 Pełty.

50 Łoźnik.

tantum conseminabiles, ligna ad focum et quaedam ad aedificia, prata etiam ad sufficientiam, fruteta aliqua, Brunsberga 5 milliaribus distat, ideo villa haec relata ad classem quintam, utpote glebae vilioris.

Rosengart⁵¹ mansos habet naturales 20 et 4, exceptis 24 praedialibus dominii, semente aestivali ad tres partes coseminabiles, ligna ad focum pauca, prata vero ad suum usum, fruteta aliqua, Brunsberga 4 1/2 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Berwald⁵² mansos habet naturales 17, semente aestivali ad tres partes circiter conseminabiles, ligna ad focum, prata etiam modica, pascua tamen habet ad necessitatem, fruteta quaedam, Brunsberga 4 1/2 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Lindmansdorf⁵³ mansos habet naturales 11 et medium, conseminatio aestivalis in toto fieri potest, lignis caret, prata habet ad suum usum, Brunsberga 4 1/2 milliaribus distat, ideo villa haec utpote glebae intermixtae relata, ad classem tertiam.

Sonnenwald⁵⁴ mansos habet naturales 60 et 6, exceptis 4 parochialibus, semente aestivali ad tres partes conseminabiles, ligna ad focum, prata etiam ad suum usum, fruteta autem habet plurima, Brunsberga 5 milliaribus distat, ideo relata villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Lichtenau⁵⁵ mansos habet naturales 60 et 6, exceptis 4 parochialibus, semente aestivali ad tres partes conseminabiles, ligna ad focum et pauca ad aedificia, prata vero ad suum habet usum, fruteta et paludes quasdam, Brunsberga 5 1/2 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Lotterbach⁵⁶ mansos habet naturales 40, semente aestivali ultra tres partes conseminabiles, ligna ad focum et aedificia, prata ad sufficientiam, distantia est eadem cum priore, triticum in quantitate parva seminatur in campo uno, relata igitur villa haec, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Eschnau⁵⁷ mansos habet naturales 40, semente aestivali ultra tres partes conseminabiles, ligna ad focum, prata ad suum usum, triticum in quantitate aliqua seminatur, Brunsberga 5 1/2 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Müllenberg⁵⁸ mansos habet naturales 40, semente aestivali ad tres partes conseminabiles, ligna ad focum et quaedam ad aedificia, prata etiam ad suum usum, triticum in quantitate parva seminatur, Brunsberga 5 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae intermixtae ad classem tertiam.

Comainen⁵⁹ mansos habet naturales 20 et 8, horum sunt libertinales 6, qui lignis parent, reliqui sunt colonales, hi habent ligna ad focum et quaedam ad aedificia, prata uterque ad suum usum, conseminatio aestivalis ad tres partes fieri potest, Brunsberga 5 milliaribus distat, ideo relata villa haec, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Neuhof⁶⁰ mansos habet naturales 40 et 6, semente aestivali ultra medietatem conseminabiles, ligna ad focum et aedificia, prata ad suum usum, paludes

51 Różaniec.

54 Radziejowo.

57 Jasionowo.

52 Borowiec.

55 Lechowo.

58 Miłkowo.

53 Wola Lipecka.

56 Niedbałki.

59 Kumajny.

60 Nowy Dwór.

aliquas, Brunsberga 5 milliaribus distat, ideo relata villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Henerkau⁶¹ mansos habet naturales 100 et 4, exceptis 6 parochialibus, semente aestivali ultra tres partes conseminalibes, ligna ad focum pauca, prata ad suum usum, fruteta nonnulla, distantia est eadem cum priore, relata igitur villa haec, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Sonnenfeld⁶² mansos habet naturales 30, semente aestivali ultra tres partes conseminalibes, ligna ad focum et nonnulla ad aedificia, prata quoque habet ad suum usum, paludes aliquas, Brunsberga 5 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Kleefeld⁶³ mansos habet naturales 40, semente aestivali ad tres partes circiter conseminalibes, ligna ad focum et nonnulla ad aedificia, prata etiam ad usum suum habet, fruteta aliqua, Brunsberga 5 milliaribus distat, ideo relata villa haec utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Agstein⁶⁴ mansos habet naturales libertinales 6, semente aestivali ad tres partes conseminalibes, ligna ad focum, prata ad usum suum, Brunsberga 4 milliaribus distat, relata itaque villa haec, utpote glebae vilioris, ad classem quintam.

Damrau⁶⁵ Theutonicum mansos habet naturales 10, semente aestivali fere in toto conseminalibes, ligna ad focum pauca, prata, pascua quoque modica habet, triticum in quantitate parva seminatur, Brunsberga 4 $\frac{1}{2}$ milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Wusen⁶⁶ mansos habet naturales 80 et 6, exceptis 4 parochialibus, semente aestivali ad tres partes conseminalibes, ligna ad focum pauca, prata vero ad usum suum usum, triticum in campo uno seminatur in quantitate parva, Brunsberga 4 $\frac{1}{2}$ milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Stegmansdorf⁶⁷ mansos habet naturales 20 et 4, semente aestivali ad medietatem circiter conseminalibes, ligna ad focum et aedificia habet extra mansos in silva censuali, prata etiam ad usum suum, fruteta aliqua, distantia est fere eadem cum priore, ideo relata villa haec, utpote glebae vilioris ad classem quintam.

Welken et Luben⁶⁸ vasallagium mansos habet naturales 16, semente aestivali ad tres partes conseminalibes, ligna ad focum pauca, prata vix ad usum suum, pascua tamen ad necessitatem, fruteta aliqua, Brunsberga 3 $\frac{1}{2}$ milliaribus distat, relatum igitur ad classem quartam, utpote glebae vilis.

Stigegen⁶⁹ mansos habet libertinales naturales 12, semente aestivali ad tres partes conseminalibes, lignis caret, prata vix ad usum habet usum, pascua quoque modica, triticum in parva quantitate seminatur, distantia est eadem cum priore, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Klingenber⁷⁰ mansos habet naturales 40 et 5, semente aestivali ad tres partes conseminalibes, ligna ad focum et aedificia, prata ad usum suum, fruteta aliqua,

61 Henrykowo.

64 Augustyny.

67 Chwałęcin.

62 Cieszety.

65 Dąbrówka.

68 Lubień.

63 Glebisko.

66 Osętnik.

69 Stygajny.

70 Łozy.

Brunsberga 3 milliaribus distat, ideo relata villa haec, ad classem quartam, utpote glebae vilis.

Kerpen Maius⁷¹ vasallagium mansos habet naturales 15, semente aestivali ad tres partes circiter conseminabiles, ligna ad focum pauca, prata autem habet ad suum usum, Brunsberga 3 milliaribus distat, ideo relatum utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Kerpen Minus⁷² mansos habet naturales 15, semente aestivali ultra tres partes conseminabiles, ligna ad focum et ad aedificia pauca, prata ad suum usum, fruteta aliqua, distantia est eadem cum priore, relata igitur villa haec, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Gedauten⁷³ mansos habet libertinales 10, semente aestivali fere in toto conseminabiles, ligna ad focum pauca, pascua ad flumen, prata autem modica habet, Brunsberga 3 $\frac{1}{2}$ milliaribus distat, relata igitur haec villa ad classem tertiam, utpote glebae intermixtae.

Scharffenstein⁷⁴ mansos habet libertinales 8, semente aestivali ad tres partes conseminabiles, ligna pauca ad focum et nonnulla ad aedificia, prata habet ex parte paludinosa, ad usum suum tamen sufficientia, distantia est eadem cum priore, ideo relata villa haec ad classem quartam, glebae utpote vilis.

Bornit⁷⁵ mansos habet naturales 20 et 1, semente aestivali nec ad medietatem conseminabiles, ligna ad focum et quaedam ad aedificia, prata plurima, sed paludinosa et vix ad usum sufficientia, Brunsberga 4 milliaribus distat, relata itaque villa haec, utpote glebae vilioris, ad classem quintam.

Woynit⁷⁶ mansos habet naturales 30 et 3, semente aestivali ultra medietatem conseminabiles, ligna ad focum, prata ad usum suum, fruteta aliqua, Brunsberga 3 $\frac{1}{2}$ milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Hechstren⁷⁷ mansos habet naturales 30 et 5, horum defalcantur 2 ob stagnationem piscinae dominii in hisce mansis, conseminatio aestivalis ad tres partes fieri potest, ligna ad focum paucissima habet, prata vero ad suum usum, fruteta plurima, distantia est eadem cum priore, ideo relata haec villa ad classem quartam, utpote glebae vilis.

Freyhagen⁷⁸ mansos habet naturales 10, semente aestivali nec ad medietatem conseminabiles, ligna ad focum pauca, prata quoque vix ad usum suum, fruteta aliqua, Brunsberga 3 $\frac{1}{2}$ milliaribus distat, ideo villa haec relata ad classem quintam, utpote glebae vilioris.

Pakausen⁷⁹ mansos habet naturales 50, semente aestivali ultra medietatem conseminabiles, ligna ad focum, fruteta plurima, prata paludinosa, ad usum tamen sufficientia, Brunsberga 3 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilioris, ad classem quintam.

Langwald⁸⁰ mansos habet naturales 60 et 6, exceptis 4 parochialibus, semente aestivali ad tres partes conseminabiles, ligna ad focum, prata ad suum usum,

71 Kierpajny Wielkie.

74 Ostry Kamień.

77 Kajmity.

72 Kierpajny Małe.

75 Bornity.

78 Brzostki.

73 Gieduty.

76 Wojtnity.

79 Pakosze.

80 Dlugobór.

distantia est eadem cum priore, ideo villa haec relata ad classem tertiam, glebae utpote intermixtae.

Rawusen⁸¹ mansos habet naturales 20 et 1, conseminatio aestivalis ad tres partes fieri potest, ligna habet ad focum et quaedam ad aedificia, prata modica, pascua tamen ad necessitatem, Brunsberga 3 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Gedilgen⁸² mansos habet naturales 20, semente aestivali fere ad tres partes conseminalibes, ligna ad focum, fruteta aliqua, prata habet modica, pascua vero ad sufficientiam, Brunsberga 2 $\frac{1}{2}$ milliaribus distat, ob valles profundas et declivia, quae habet, relata ad classem quintam, glebae vilioris.

Lauenhof⁸³ mansos habet naturales 6, semente aestivali fere de toto conseminalibes, ligna ad focum, prata ad usum suum, distantia est eadem, relata igitur villa haec, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Podlechen⁸⁴ mansos habet naturales 20 et 2, semente aestivali fere de toto conseminalibes, lignis caret, prata ad suum usum habet, Brunsberga 2 $\frac{1}{2}$ milliaribus distat, relata igitur utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.⁸⁵

Eadem villa ad huc possidet seorsiva privilegio mansos 10, **Penenfeld⁸⁵** nuncupatos, in quibus ligna habet ad focum et aedificia, relata interim ad classem quartam, utpote glebae vilis.

Straubendorf⁸⁶ mansos habet naturales 22 et medium, semente aestivali ad tres partes circiter conseminalibes, ligna ad focum, prata habet ad suum usum, Brunsberga 2 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Pilgramsdorf⁸⁷ mansos habet naturales 21 et medium, horum defalcatur unus ob stagnationem piscine dominii, conseminatio aestivalis ultra tres partes fieri potest, ligna habet ad focum, prata etiam ad suum usum, distantia est eadem cum priore, ideo relata villa haec, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Plastwich⁸⁸ mansos habet naturales 70 et 7, exceptis 4 parochialibus, semente aestivali ad tres partes conseminalibes, ligna ad focum et aedificia habet extra hos mansos in silva censuali, prata ad suum usum, fruteta aliqua, Brunsberga 2 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Schön Damrau⁸⁹ mansos habet naturales 60, semente aestivali ad tres partes conseminalibes, ligna paucissima ad focum, prata autem ad usum suum, distantia est fere eadem cum priore, ideo relata villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Eadem villa ad huc possidet alios 15 mansos, **Darethen⁹⁰** nuncupatos, ubi conseminatio aestivalis ad tres partes fieri potest, ligna ibidem habet ad focum, prata etiam ad usum suum, relata igitur, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Libenau⁹¹ mansos habet libertinales 30, semente aestivali ultra tres partes conseminalibes, ligna pauca ad focum, prata quoque et pascua ad sufficientiam,

81 Robuzy.

84 Podlechy.

88 Płoskinia.

82 Giedyle.

85 Podlechy.

89 Dąbrowa.

83 Lojewo.

86 Strubno.

90 Dorotowo.

87 Pielgrzymowo.

91 Lubnowo.

fruteta plurima, Brunsberga 2 milliaribus distat, relata ideo villa haec, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Swirgauden⁹² mansos habet libertinales 4, semente aestivali fere de toto conseminabiles, ligna ad focum, prata ad suum usum, distantia est fere eadem cum priore, relata itaque villa haec, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Bormanshof⁹³ mansos habet libertinales 4 et medium, conseminatio aestivalis ad tres partes circiter fieri potest, lignis caret, prata et pascua habet modica, distantia est eadem cum priore, ideo relata villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Demuth⁹⁴ vasallagium mansos habet naturales 20, semente aestivali de toto conseminabiles, ligna ad focum habet cum **Schönau** extra hos mansos sub annua recognitione, prata etiam ad suum usum, Brunsberga 2 milliaribus distat, relatum igitur utpote glebae mediocris, ad classem secundam.

Tolcksdorf⁹⁵ mansos habet naturales 50 et 2, exceptis 6 parochialibus et uno campanatoris, conseminatio aestivalis ultra tres partes fieri potest, ligna ad focum habet paucissima, prata ad usum suum, fruteta aliqua, distantia fere eadem cum priore, ideo villa haec relata, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Hogendorf⁹⁶ mansos habet naturales 50, horum defalcantur 4 ob stagnationem piscinae dominii, conseminatio aestivalis ultra medietatem fieri potest, ligna habet ad focum, prata sterilia et ad usum suum non sufficientia, Brunsberga 2 milliaribus distat, relata igitur, utpote glebae vilioris, ad classem quintam.

Kierschinien⁹⁷ mansos habet libertinales 20 et 4, semente aestivali ad tres partes conseminabiles, ligna ad focum et quaedam ad aedificia, prata pars una colonorum habet ad usum suum, altera vero modica, Brunsberga 2 $\frac{1}{2}$ milliaribus distat, ideo relata villa ad classem tertiam, glebae utpote intermixtae.

Palten⁹⁸ mansos habet libertinales naturales 20 et 4, semente aestivali fere de toto conseminalibiles, ligna ad focum pauca, prata vero ad suum usum, distantia est eadem cum priore, relata igitur villa haec, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Clausitten Minus⁹⁹ mansos habet libertinales 8, semente aestivali ad tres partes conseminabiles, ligna pauca ad focum, prata autem ad suum usum, Brunsberga 2 $\frac{1}{2}$ milliaribus distat, relata itaque villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Nallaben¹⁰⁰ mansos habet libertinales 9, semente aestivali ad tres partes conseminabiles, lignis caret, prata habet ad suum usum, Brunsberga 3 milliaribus distat, ideo villa haec relata ad classem quartam, utpote glebae vilis.

Peterswald¹⁰¹ mansos habet naturales 50 et medium, exceptis 4 parochialibus, semente aestivali fere ad medietatem conseminabiles, ligna ad focum, prata

92 Świergudy.

93 Wólka Tolkowiecka.

94 Demity.

95 Tolkowiec.

96 Wysoka Braniewska.

97 Kiersiny.

98 Posady.

99 Khusity Mate.

100 Nataby.

101 Piotrowiec.

modica, pascua tamen ad necessitatem, fruteta aliqua, Brunsberga 3 milliaribus distat, ideo villa haec, utpote glebae vilioris, ad classem quintam.

Rosenwald¹⁰² mansos habet naturales 20 et 6, semente aestivali ad tres partes conseminalibes, ligna ad focum, prata ad suum usum, Brunsberga 4 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis ad classem quartam.

Leiß¹⁰³ mansos habet naturales 50 et 8, exceptis 6 parochialibus, semente aestivali ad medietatem conseminalibes, ligna ad focum, prata fere ad usum, pascua habet ad necessitatem, paludes quasdam, Brunsberga 4 milliaribus distat, relata igitur haec villa, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Paythunen¹⁰⁴ mansos habet libertinales 10, semente aestivali nec ad medietatem conseminalibes, ligna ad focum et quedam ad aedificia, prata modica, pascua in silva habet, Brunsberga 4 milliaribus distat, ideo relata villa haec, utpote glebae vilioris, ad classem quintam.

Perwilten¹⁰⁵ mansos habet libertinales 8, semente aestivali ultra tres partes conseminalibes, ligna ad focum, prata habet ad suum usum, distantia est eadem cum priore, ideo villa haec relata ad classem quartam, glebae utpote vilis.

Engelswald¹⁰⁶ mansos habet naturales 30 et 8, horum possidet vasallus 19, reliqui sunt colonales, conseminalatio aestivalis ultra medietatem fieri potest, ligna habet ad focum et quaedam ad aedificia, prata etiam ad usum suum, Brunsberga 4 milliaribus distat, relata igitur haec villa, utpote glebae vilioris, ad classem quintam.

Gauden¹⁰⁷ mansos habet naturales 20, semente aestivali ad tres partes conseminalibes, ligna ad focum et quaedam ad aedificia, prata etiam ad usum suum, Brunsberga 3 1/2 milliaribus distat, relata igitur utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Sogninen¹⁰⁸ mansos habet naturales 50 et 4, horum 4 defalcantur ob stagnationem piscinæ dominii, in hisce mansis, conseminalatio aestivalis ad tres partes fieri potest, ligna habet ad focum, prata fere ad suum usum, fruteta aliqua, Brunsberga 3 1/2 milliaribus distat, ideo relata haec villa, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Lichtenwald¹⁰⁹ mansos habet naturales 20 et 6, semente aestivali fere ad medietatem conseminalibes, ligna ad focum, prata vix ad usum suum habet, fruteta plurima, pascua habet ad necessitatem, Brunsberga 3 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilioris, ad classem quintam.

Lilienthal¹¹⁰ mansos habet naturales 50 et 6, semente aestivali ad medietatem conseminalibes, ligna ad focum et quaedam ad aedificia habet, prata etiam ad usum suum, fruteta aliqua, Brunsberga 2 1/2 milliaribus distat, ideo villa haec relata ad classem quartam, utpote glebae vilis.

Blumberg¹¹¹ mansos habet naturales 20 et 4, semente aestivali ad tres partes conseminalibes, ligna ad focum et quaedam ad aedificia, prata ad suum usum, Brunsberga 2 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

102 Wola Wilnicka.

105 Perwilty.

108 Żugenie.

103 Łajsy.

106 Sawity.

109 Wyrębska.

104 Pajtuny.

107 Gaudyny.

110 Białczyn.

111 Mikolajewo.

Gayl¹¹² mansos habet naturales 30, semente aestivali ad tres partes conseminalibes, ligna ad focum habet extra hos mansos in silva censuali, prata etiam ad usum suum, Brunsberga 2 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Schönau¹¹³ vasallagium mansos habet naturales 20, semente aestivali fere in toto conseminalibes, ligna ad focum et aedificia, prata ad sufficientiam, Brunsberga 2 milliaribus distat, relatum igitur utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Martendorf¹¹⁴ mansos habet naturales 20 et 4, semente aestivali ultra tres partes conseminalibes, ligna ad focum pauca, prata vero ad suum usum, Brunsberga 1 1/2 milliaribus distat, ideo relata villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Hirschfeld¹¹⁵ vasallagium reverendorum patruum Societatis Iesu mansos habet naturales 6, semente aestivali ultra tres partes conseminalibes, ligna ad focum et aedificia, prata fere ad suum usum, pascua quoque ad necessitatem, Brunsberga 1 1/2 milliaribus distat, relatum igitur, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Antiken¹¹⁶ mansos habet libertinales 13, semente aestivali de toto conseminalibes, ligna ad focum et aedificia, prata ad suum usum, Brunsberga 1 1/2 milliaribus distat, ideo villa haec relata, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Cameratus huius quoque capitularis Meelsaccensis ocularem revisionem ubique locorum, pari ut in praecedentibus cameratibus, forma, fidelitate et exactitudine, peractam, conscriptam et descriptam omni cum promptitudine referimus et consignamus. In villa praefata Antiken cameratus huius Meelsaccensis die 5 Novembris horis antemeridianis anno 1717.

Matthias Krakau mp.

J. von Schimmelpfenig mp.

Sigismundus ab Hatten mp.

J. Drzymała mp.

[3. *Rewizja gruntów w komornictwie fromborskim*]

Cameratus capitularis Fraumburgensis

Continuatio revisionis glebae peracto cameratu episcopali Brunsbergensi in cameratu capitulari Fraumburgensi die 10 Novembris anno 1717, inchoando horis pomeridianis in villa, quae fuit prima.

Zagren¹¹⁷ mansos habet naturales 30, semente aestivali fere in toto conseminalibes, ligna ad focum et quaedam ad aedificio, habet in mansis propriis et in silva censuali, prata etiam ad usum suum, in campo uno paludem sat magnam, Brunsberga 1/4 millarii distat, relata igitur villa haec, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

112 Gajle.

113 Jarzębiec.

114 Marcinkowo.

115 Jeleniowo.

116 Antyki.

117 Zawierz.

Drewsdorf¹¹⁸ mansos habet naturales 20 et 4, semente aestivali fere de toto conseminalibus, ligna ad focum et quaedam ad aedificia, prata fere ad suum usum, fruteta, valles et declivia aliqua, Brunsberga 1 milliarii distat, relata itaque villa haec ad classem quartam, utpote glebae vilis.

Bettkendorf¹¹⁹ mansos habet naturales 30, exceptis 4 parochialibus, semente aestivali ad tres fere partes conseminalibus, ligna ad focum, prata ad usum suum, Brunsberga 1 milliarii distat, ideo villa haec, utpote glebae vilioris relata, ad classem quintam.

Schaafsberg¹²⁰ mansos habet naturales 16 et medium, semente aestivali ad tres partes conseminalibus, ligna ad focum, fruteta plurima, prata ad usum, declivia aliqua, Brunsberga 2 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Eadem villa ad huc possidet mansos 6 iure Culmensi, ob paucitatem agri locantur sub classe quinta glebae vilioris.

Henrichsdorf¹²¹ mansos habet naturales 40, inclusis 4 parochialibus, semente aestivali ultra tres partes conseminalibus, ligna ad focum et quaedam ad aedificia, prata autem modica, pascua ad necessitatem, Brunsberga 2 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Viertzighuben¹²² mansos habet naturales 40, semente aestivali ad tres partes conseminalibus, ligna ad focum, prata ad usum suum, fruteta et declivia aliqua, Brunsberga 2 milliaribus distat, relata igitur villa haec ad classem quartam, utpote glebae vilis.

Bloudau¹²³ mansos habet naturales 60, exceptis 4 parochialibus, semente aestivali ad tres fere parte conseminalibus, ligna ad focum, prata sufficientia, fruteta plurima, Brunsberga 3 milliaribus distat, ideo relata ad classem quartam, utpote glebae vilis. Extra hos mansos possidet in Parengel 10 mansos ad "partem eruncatos, sub annua recognitione.

Münstenberg¹²⁴ mansos habet naturales 30, semente aestivali ultra tres partes conseminalibus, ligna ad focum et quaedam ad aedificia, prata ad usum suum, declivia et valles profundas, Brunsberga 3 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis ad classem quartam.

Dittersdorf¹²⁵ et **Preushof**¹²⁶ mansos habet libertinales 21 et iugera 29, conseminalis aestivalis ultra tres partes fieri potest, ligna habet ad focum, prata ad usum suum, Brunsberga $\frac{3}{4}$ milliarii distat, ideo villa haec relata, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Rahnenfeld¹²⁷, villa civitatis Fraumburgensis, mansos habet naturales 15, semente aestivali ad tres partes conseminalibus, ligna ad focum, prata ad usum suum, Brunsberga 1 milliarii distat, relata igitur, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Conventus Sanctimonialium s. Brigittae Gedanensis, in villa **Karschau**¹²⁸ mansos habet naturales 30, secundum assertionem colonorum, semente aestivali ad tres partes conseminalibus, ligna ad focum, prata ad usum suum, Brunsberga

118 Drewnowo.

119 Biedkowo.

120 Baranówka.

121 Jędrychowo.

122 Włoczyńska.

123 Błudowo.

* Następują dwa nieczytelne wyrazy.

124 Stare Monasterzysko.

125 Krzywiec.

126 Prusowo.

127 Ronina.

128 Karszewo.

3 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae vilis, ad classem quartam.

Item Krebsdorf¹²⁹ mansos habet naturales secundum assertionem colonorum 50 et 2, semente aestivali ad tres partes conseminalibes, ligna ad focum et quaedam ad aedificia, prata ad suum usum, Brunsberga 3 milliaribus distat, relata igitur villa haec, utpote glebae intermixtae, ad classem tertiam.

Omnium itaque praemissorum, totius episcopatus, cameratum, tam episcopalium quam capitularium, ac in eis comprehensorum pagorum ac bonorum glebae revisionem ocularem cum circumstantiis, singulis, spatio quinque, mensum, diligenter et simultanea inspectione, fideli censura seu taxa et connotatione expeditam peregimus, subscrisimus, signavimus et consignavimus, ac altiori trutinae supremi dominii nostri in toto reverentissime submittimus. Datum in ultima revisa villa capitulari Dittersdorff cameratus capitularis Fraumburgensis die 13 Novembris 1717.

Matthias Krakau mp.
J. von Schimmelpfenig

Sigismundus ab Hatten mp.
Ioan Adelbert Grzymała mp.

Gaspar Simonis, notarius capitularis

¹²⁹ Karkajmy.